

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**Etapa locală, 26 ianuarie 2018****Clasa a XI-a**

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Eseul/răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.**
- **Timpul de lucru: 3 ore.**
- **Total: 120 de puncte**

Citește cu atenție fragmentele de mai jos.**A.**

Astfel, restaurați și recunoscători geniului nostru protector, coborâm vesel munții Uadras. Apropiindu-ne de vale, auzim dincolo de un colnic ce ne mai desparte de ea un zgomot mare de răcnete, de tropote și de împușcături! ...

Într-o fugă parvenim pe creștetul colnicului și de aici asistăm la o fantezie executată de vro sută de arabi încălecați pe ageri armăsari. Hagi-Mustafa ne spune că e un gum de buidiri, locuitori din munții ce se înalță în dreapta noastră.

Arabii, înveliți în burnusuri* albe de lână, sunt împărțiți în două cete, care se izbesc una în contra alteia în repejunea cailor, se chitesc din fugă cu șușanele lungi, trag, se depărtează, încărcând din nou armele lor, fără a se opri; apoi se întorc de iau parte la acest simulacru de război. Unii învârtesc șușanele pe deasupra capului, scoțând din gât chiote furioase și dau foc printre urechile cailor; alții, simulând o goană din partea dușmanilor, se culcă pe coarda armăsarilor și așa plecați, împușcă în urma lor; alții, mai dibaci, aruncă armele lor înainte ca niște djeriduri și, aninându-se cu mâna stângă de coamă, se pleacă până la pământ de le culeg de jos ...

Nimic mai curios, mai interesant, mai bărbătesc decât acest joc războinic. Nimic mai pitoresc decât alergarea cailor înspumați, fâlfâirea burnuselor în văzduh, lucirea armelor în focul soarelui. Nimic mai sălbatic, mai înfiorător decât răcnetele luptătorilor, scrâșnirea dinților și încruntarea ochilor în acel amestec de oameni îndrăzneți și de falnici armăsari!

Angel nu-și poate stăpâni entuziasmul și găsește aproape să sune o arie militară... Pe loc zece arabi, detașându-se din gum, se reped spre noi, ne înconjoară și ne poruncesc să mergem cu dânșii. În zadar Hagi-Mustafa și soldatul intervin, cercând a le explica în gura mare că suntem inghilizi... etc., trebuie să ne supunem voinței buidirilor!... Ne supunem dar fără mai multă împotrivire și, coborând colnicul, ne ducem la un cort de pâslă, unde se află șeicul, adică șeful gumului ... O! surpriză neașteptată! Șeicul este însuși Hagi-Ab-el-Rahman-Lahlo, tovarășul nostru de călătorie dintre Marsilia și Gibraltar, pe corabia căpitanului Campbell!

El se bucură văzându-ne, pune mâna la piept și la cap, ne primește cu formula orientală de bună sosire și ne invită lângă dânșul. Abia am reușit a ne cruci picioarele, așezându-ne pe covor, și îndată cortul se umple de arabii cei mai însemnați din acest gum. Ei ne privesc pe noi cu demnitate, noi pe dânșii cu admirație; căci unii au figuri foarte expresive și ochi de vulturi. Ni se aduc cafele și narghilele, apoi un harbuz mare și roș ca sângele, care se împarte între toți, și, în sfârșit, după o jumătate de oră ne este permis a părăsi cortul; însă pân-a nu ne despărți, Hagi-Ab-el-Rahman-Lahlo, voind să ne dea o probă de învățătură și de stimă, scrie în portofoliul meu numele lui cu litere arabe. Eu îi fac prezent o călimară de voiaj și o duzină de condeie de metal aurit, care îi produc o nespusă mulțumire, căci șeicul este poet.

Ieșind în câmp, Hagi-Ab-el-Rahman-Lahlo dă ordin să-i aducă armăsarul favorit, El Rbâa, un fugar de patru ani, subțirel în picioare, negru la păr, cu nările largi și trandafirii, cu ochii inteligenți, cu urechi mici, o minune demnă de a fi expusă într-un salon, sub glob de cristal, pe un cămin de marmură. Atât e de frumos că nu ne putem satura de a-l admira; iar șeicul mândru, netezindu-și barba, începe a declama cu emfază următoarea poezie compusă de dânșul și pe care ne-o traduce dragomanul nostru:

EL RBÂA (Calul de patru ani)

Ah! a încăleca un rbâa și a-l repezi la fugă

Și a se răzbuna înainte de a dispăre!

A încăleca un rbâa și a-l strânge cu genunchii,

Și a strânge frâu-n mână, și a cerca adresa lui,

Și a vedea toate cetele adunate la un singur cuvânt,

Din Modenia până la Barka! ...

Un rbâa care-și schimbă părul

Și zboară cu zborul păsării de frunte!..

Și a vedea pușca plină strălucind, a auzi zânghetul săbiilor,

A vedea pe cei ce și-au pierdut averile regăsindu-și averile! ...

Un rbâa ce nu știe nimic,

Care nu știe ce este obstacolul ...

Și a vedea revenind libertatea de altădată

Și a zvârli scorpia la câini!

Un rbâa înșeuat,

Care să fugă cu fuga unei gazele,

Și să ardă în dorul de a măsura spațiul pe pământ!

Tatăl său e din plaiul Tellului, și mumă-sa e Zerka!!

Un rbâa viclean ca o vulpe,

Care să știe a-și prinde prada cum înhață câinele carnea!

Care să treacă peste ziduri ca o ghiulea

Izbită de un tun încărcat cu o oca de praf! ...

Un rbâa din Maui,

Care să zboare zborul vulturului cu gheare albastre,

Care în puterea alergării să-și sfarme potcoavele!

Și să facă a sări scânteii din izvorul lor!

Răsară fulgerul din izvorul său! ...

Din țara Barka până la munții Targuna,

Curgă ploi de potop pe pământul îngrozit,

Și cine a semănat o ură, culeagă o sută! ...

În vreme ce șeicul declamă acest imn, ceilalți arabi stau pe-mprejurul calului, îl netezesc pe coapsă, îl dezmiardă ca pe un copil, și nobilul animal răspunde prin vesele nechezuri...

Pentru un arab nu e nimic pe lume mai prețios decât un cal bun și frumos. El trăiește cu dânsul în adevărată frăție, îl ține sub cortul lui ca pe un membru al familiei sale și împarte cu el hrana și apa.

Arabul judecă pe om după tovarășul lui. Arabul zice:

„Arată-mi calul tău ca să-ți spun cine ești tu!“, precum francezul zice „Dis-moi qui tu hantes, je te dirai qui tu es“.*

(Vasile Alecsandri, *Călătorie în Africa*, 1853)

* burnus, s.n., manta mare de lână cu glugă

* Spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine ești (fr.)

B.

Dragă Uci Duci,

Sunt în deșert, mă îndrept vertiginos spre Altai, din aimagul* Gobi. Nu știu cum am socotit eu ieri, dar azi îmi dau seama că nu e bine. Cică ar trebui să merg cam trei sute de kilometri prin pustietățile astea. [...]

Înserarea e aproape. Am parte de un apus spectaculos, din nou. Aici, când soarele se pregătește să plece, o face într-un mod absolut nebunesc. Se schimbă toate culorile, totul e altfel. Aș vrea să merg numai când apune și să îi ia zece ore să apună. Iau decizia să nu mai merg până la Uliastai, deși mai sunt doar vreo șaptezeci de kilometri, și să campezi pe undeva, pe lângă o iurta. Mai rămâne acum să văd cum mă aciuiez pe lângă cineva. Iurtele sunt departe de drum și n-aș vrea să bat drumul până acolo și să constat că deranjez. Mă întâlnesc cu doi călăreți. Oprim la o vorbă. Îmi place aici, pentru că forma de respect e invers decât pe meleagurile noastre. Dacă

vrei să arăți cuiva că-l respecti, stai jos. Așa că toți oamenii cu care mă întâlnesc, una-doua, ța-paca, sunt pe jos. Așa și călăreții mei de acum, descalecă și pac, genunchii pliați. Pe jos și eu, genunchi la genunchi. Îmi întreb unde aş putea să pun un cort și unul din ei îmi spune că să vin lângă iurta lui. Înțeleg prost, pentru că la plecare apucăm în direcții diferite. Nu-i nimic, mai am ceva vreme până se întunecă.

Găsesc o iurta mai la drum, de unde iese o tanti cu burtică, însărcinată, care vorbește puțină engleză. Îmi spune că dacă pun cortul mai încolo, lângă albia unui râu care nu prea mai curge, e perfect. Vreo patru bărbați mă ajută să montez cortul și gata, e blană! Asist la mulgerea iacilor de către o frumoasă mongolă și sunt invitat la iurtă, la masă. Oh, nu. Nu din nou. Intru. Pe foc e niște cărniță într-o zeamă, care nu arată și nici nu miroase chiar rău. E oaie, și ce se gătește acolo e supă. De la Sigheru știu că supa mongolă e mâncabilă. Arată a supă până când în vas se pune o tonă de tăiței, și astfel toată mâncarea se transformă în tăiței cu niște carne. Primesc un castron umplut pe jumate, pentru că insist că nu mi-e foame. E o minciună, sunt lihnit, dar frica e mai mare. Și din nou sunt fraier, pentru că e superbun. Ce-ar mai merge un castron, dar mi-e rușine să cer. Mai bag un airag, laptele de iapă, și mă declar pregătit de nani. Mulțumesc frumos, felicit bucătăreasa și mă îndrept spre cort. Soțul ei mă însoțește. Afară e beznă și cortul meu e pierdut între niște capre, sute. Îl găsesc și mă bag înăuntru, unde mai îngurgitez un pește, că, na, ți-am spus că încă mi-e foame.

Ies apoi afară, cu aparatul de gât, la o mică ședință foto. Mă întind pe spate în iarbă, între căcăreze de capră și baligi de iac, sub cerul plin de stele și mă minunez. Sunt acompaniat de grohăitul unui iac rătăcit pe lângă cortul meu, pentru că da, iacii grohăie. [...]

Intru în cort și mă gândesc să scot laptopul din topcase, ca să pun imaginea asta în cuvinte cât încă e caldă. Toată minunea asta din jurul meu și toată starea de grație în care mă scald dispare subit, fără să mai rămână nimic. Descopăr că ... am pierdut și rezervele de la chei. Alea pe care tot încercam să le copiez. Nu sunt niciunde și știu exact când s-a întâmplat. Azi dimineată când am împachetat le-am așezat pe unul din săculeții lui Doyle și așa am plecat. Asta înseamnă că nu mai pot încuia gețile, nu-l mai pot lega pe Doyle și nu mai pot scoate laptopul din topcase. Singura parte bună e că am pierdut cheile când gețile mele laterale nu erau încuiate. Cu topcase-ul mă descurc. Are doua lacăte mici și chinezești, luate din Obor, pe care reușesc să le rup cu patentul. Nu am somn, îmi ia vreo două ore să adorm. De ce? De ce trebuie să mi se întâmple astea, de fapt să-mi întâmplu astea, că singur mi-am făcut-o, bou ce sunt, iac.

Dimineata sunt mai ok. Inspectez sistemele de închidere și-mi fac un plan conform căruia de la Ulan Bator voi lua niște chestii și voi bormașina gețile, astfel încât să-mi iasă un sistem de închidere. Mai asist înainte de plecare la mulsul iepelor. E o șmecherie și aici. Fiecare iapă are mânzul ei, care e adus să dea și el cu nasul un pic acolo, cât iapa să dea drumul la robinet, după care e luat, pus cu botul pe spatele mamei, în timp ce o tanti o mulge, cam un minut, după care se închide robinetul. Mai bag un ceiuț la iurtă și plec după cele mai calde urări de drum bun. Îmi dau seama după nici doi kilometri că din nou am fost foarte inspirat când am luat ieri decizia să nu înaintez până la Uliastai. Drumul e foarte prost, spre dezastru. Rar reușesc să depășesc 20 km/h. Cred că pinionul de treapta a treia începe să prindă rugină, sau cel puțin niște păianjeni cred că și-au țesut liniștiți o pânză acolo.

Drumul se face ușor-ușor rulabil când începe o urcare. Avem de trecut un pas montan aici, o frumusețe. Ajung în vârf, de unde văd orașelul în zare și mă așez în iarbă. Dacă ce e mai jos sunt flori de colț, atunci află că am fost înconjurat de miliarde, una lângă alta. Știam ca tre' să fii voinic să cucerești o fată cu așa ceva, că trebuie să-ți riști viața pe ascuțisuri montane în căutarea frumuseții ăsteia. Și uite-mă pe mine aici, bălăcindu-mă între petalele lor cu puf. Ce-i drept, mi-au trebuit vreo nouă mii de kilometri să fac asta, deci povestea are un sâmbure de adevăr.

(Mihai Barbu, *Vând kilometri*, 2010)

* aimag, s.n., unitate administrativă, provincie

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Evidențiază, cu două exemple din textul lui Vasile Alecsandri, dimensiunea evolutivă a normei literare.

2. Ilustrează, cu exemple din text, trei mijloace diferite prin care se manifestă funcția expresivă a limbajului în textul lui Vasile Alecsandri.
3. Prezintă două efecte ale utilizării elementelor de oralitate în fragmentul extras din volumul *Vând kilometri*.
4. Explică ezitățile călătorului exprimate următorul fragment: *Asist la mulgerea iacilor de către o frumoasă mongolă și sunt invitat la iurtă, la masă. Oh, nu. Nu din nou. Intru. Pe foc e niște cârniță într-o zeamă, care nu arată și nici nu miroase chiar rău. E oaie, și ce se gătește acolo e supă. De la Sigheru știu că supa mongolă e mâncabilă. Arată a supă până când în vas se pune o tonă de tăiței, și astfel toată mâncarea se transformă în tăiței cu niște carne. Primesc un castron umplut pe jumate, pentru că insist că nu mi-e foame. E o minciună, sunt lihnit, dar frica e mai mare. Și din nou sunt fraier, pentru că e superbun. Ce-ar mai merge un castron, dar mi-e rușine să cer.*
5. Susține-ți opinia despre modul în care cele două fragmente citate surprind obiceiuri ale unor comunități izolate.

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Imaginează-ți că ești Mihai Barbu, că ți-ai încheiat călătoria și te-ai întors la București. Redactează o scrisoare către frumoasa mongoleză, de 150-300 de cuvinte, în care să-i mulțumești pentru ospitalitatea ei.

În cadrul scrisorii vei urmări respectarea convențiilor specifice acestui tip de text, evocarea aceluia moment prin mijloace specifice și indicarea / exemplificarea trăirilor tale de atunci.

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre *tentația exotismului* pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiențele tale culturale.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare

30 de puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (organizarea ideilor în scris – 6 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 6 puncte; utilizarea limbii literare – 6 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 2 puncte, respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte – 2 puncte).

ATENȚIE! Lucrările care conțin eseuri cu titlu și/sau motto vor fi descalificate.